

DE GEVANGENEN BEZOEKEN

Zondag 10 juli 2022

Gezamenlijke kerkdienst bij het jaarthema:

'De Zeven Wegen van Barmhartigheid'

Doopsgezind Koog-Zaandijk-Westzaan, Doopsgezind Zaanstreek, Kogerkerkgemeente

Vorbereidingsgroep: zr. Cocky Brouwer, ds. Hanna van Dorssen, ds. Hanneke van der Korst, Marianne van Rheenen, Anneke Röhling

Organist: Wim Tip

Ouderling: Bert Valk

Diaken: Dittie Veersma

Muziek op het orgel *Adagio, Tomaso Albinoni (1671 – 1751)*

Welkom

Lied op de drempel: 'Heer, onze Heer, hoe zijt Gij aanwezig', lied 275: 1, 2 en 3

Bemoediging

Lied op de drempel: 'Heer, onze Heer, hoe zijt Gij aanwezig', lied 275: 4 en 5

Kyrië en Gloria

Ontferm u over ons in kwade dagen
als wij de zware last zo wankel dragen,
gebrandmerkt en gekrenkt tot op het bot,
ontferm u God.

Ontferm u over ons in stille uren
als wij de schaduw van de dood verduren,
onwetend van het ons beschoren lot,
ontferm u God.

Gij die ons nooit ontbreekt, zolang wij leven
zolang zult gij ons met uw licht omgeven
en met uw liefde – wonderbare macht,
gij geeft ons kracht.

Wij mogen in de avond, in de morgen,
ons veilig bij u weten en geborgen
tot in het diepe zwijgen van de nacht,
o stille wacht.

(tekst: René van Loenen, bewerking van het lied 'Door goede machten' van Dietrich Bonhoeffer, gevangene van het nazi-regime en door hen ter dood gebracht)

Zingen: 'Om voor elkaar te zijn uw oog en oor', lied 973

Lezing uit de Psalmen: Psalm 142

Een kunstig lied van David, een gebed toen hij in de spelonk was.

Luid roep ik tot de Eeuwige,
luid smee ik de Eeuwige om genade,

bij Hem stort ik mijn hart uit,
bij Hem klaag ik mijn nood.

Ik ben ten einde raad,
U kent de weg die ik moet volgen,
U weet dat op mijn pad
een strik verborgen ligt.

Ik kijk om me heen en zie
niemand die om mij geeft,
nergens een toevlucht voor mij,
niemand die hecht aan mijn leven.

Ik roep tot U, Eeuwige:
'U bent mijn schuilplaats,
al wat ik heb in het land der levenden.'

Hoor mijn noodkreet,
ik ben uitgeput en moe,
verlos mij van mijn vervolgers,
zij zijn sterker dan ik.

Bevrijd mij uit de kerker,
dat ik uw naam mag loven
in de kring van de rechtvaardigen:
U hebt naar mij omgezien.

Uit de brief aan de Hebreëën: 13: 1-3 en 5-6

Houd de onderlinge liefde in stand en houd de gastvrijheid in ere,
want zo hebben sommigen zonder het te weten engelen ontvangen.
Bekommer u om de gevangenen alsof u samen met hen gevangenzat,
en om de mishandelde alsof u zelf mishandeld werd.
Laat uw leven niet beheersen door geldzucht,
neem genoeg met wat u hebt.
Hij heeft immers zelf gezegd:
'Nooit zal Ik u afvallen, nooit zal Ik u verlaten,'
zodat we vol vertrouwen kunnen zeggen:
'De Heer is mijn helper, ik heb niets te vrezen.
Wat zouden mensen mij kunnen doen?'

Zingen: 'Lied voor een gevangenenbewaarder' (*melodie: Liedboek 997*)

Behoed wie jou is toevertrouwd! De mens die jij bewaakt
verhult een beeld dat niemand kent, maar alles in zich draagt
wat mensen tot beminden maakt, een kind dat liefde vraagt.

Wees niet hardvochtig en bedenk: de mens die jij bewaakt
is dader maar niet minder waard dan wie zich wijzer waant,
de mazen van de wet verkent, gesjoemel gangbaar maakt.

Wees niet handvochtig want de mens die jij zo streng bewaakt
is ledermens, een sluwe vos in aangeschoten staat.
Behoed wie jou is toevertrouwd, de mens die jij bewaart!

(*tekst: René van Loenen*)

Gedicht van een gevangene

Ik tel de dagen in deze zee van eindeloze leegte.

Ik zeef de zin en de onzin.
Ik sleep mij geestloos door de sleur van dit bestaan
dag na dag, uur na uur.

De tergende tijd die blijft verder gaan.
Ik kijk in de spiegel en zie mijn vader staan.
Mijn vader, was jij niet dat symbool in mijn bestaan?
Mijn hand rustte op die van jou.
Mijn hart vertrouwde op dat van jou.

Ik denk aan jou als de last van het leven mij neerslaat.
Dan sta ik weer op.
Mijn gekneusde ijzige lijf dwing ik langzaam omhoog.
Denk ik wat jij mij toen zei:
'Geef nooit op. Nooit mag je opgeven.
Al is de druk nog zo groot, met pijn doorweven.
Sta op. Ga verder. Wees sterk. Kom omhoog.'

Dat is de levensles uit mijn betoog.

Overweging

Zusters en broeders,

Waar ging het ook alweer over bij de werken van barmhartigheid: de hongerige voeden, de dorstige laven, de naakte kleden, de vreemdeling herbergen, de zieke verzorgen en de gevangene bezoeken. Zo eenvoudig is het: geef eten, geef drinken, verwelkom, geef kleding, verzorg en bezoek. En dus niet: stop de hongersnood, genees de zieken, zorg voor minder draaideurcriminelen. Zorg dat je er bent, dat je letterlijk bij elkaar bent, ook zonder oplossing of behandeling. Zie naar elkaar om.

Voor deze dienst kozen we 2 lezingen, Psalm 142 en een deel uit de brief aan de Hebreëën. En bijna achteloos zeiden we tijdens de voorbereiding van de dienst, nee er hoeft geen lied tussen de schriftlezingen. En toen ik de teksten nog eens las, en nog eens, en nog eens dacht ik ... ja dat klopt, het lijkt wel of Hebreëën antwoord geeft aan David!

Boven Psalm 142 staat: een kunstig lied van David, een gebed toen hij in de spelonk was. David is ten einde raad, hij heeft zich verstopt want zijn weg is vol met gevaar. Hij kijkt links en hij kijkt rechts, en hij is helemaal alleen. Precies zo kan een gedetineerde zich voelen in zijn of haar cel. En dan, vanuit het diepste van zijn ziel, herinnert David zich de Ene, Ik ben en Ik zal er zijn, en hij bidt tot God. Hij vraagt om bevrijding en hij vraagt om een kring van rechtvaardigen: u hebt naar mij omgezien.

Houd de onderlinge liefde in stand en houd de gastvrijheid in ere, want zo hebben sommigen zonder het te weten engelen ontvangen. Bekommer u om de gevangenen alsof u samen met hen gevangenzat, en om de mishandelden alsof u zelf mishandeld werd, zo luidt het antwoord van Hebreëën 13. Alsof de noodkreet van David gehoord wordt!

Het gaat hier om het bekommeren alsof jezelf gevangen zit of mishandeld wordt. De ander is ook een kind van God, is ook geschapen naar Zijn beeld. En als je je eigen angsten en vragen, je zorgen en twijfels, je verdriet en je vreugde laat zien, biedt je de ander een opening om hetzelfde te doen. Als we onszelf werkelijk durven laten zien aan mensen, in al onze kwetsbaarheid, kan er een echte ontmoeting zijn in de gebrokenheid van anderen. Er is moed voor nodig om de pijn, de schuld en schaamte, het verdriet en de boosheid echt 'in de ogen te kijken'. Als we dat kunnen en onze pijn, ons verlies en onze bitterheid kunnen accepteren, er vertrouwd mee zijn, er vriendschap mee sluiten én ermee op weg gaan, pas dan, en dan alleen, kun je ermee naar de ander gaan en je verbinden met de ander. Die ander kent ook de kwetsbaarheid in zijn eigen leven, die is net zo geschonden als jij. Dan kun je naast elkaar staan, elkaar troosten, elkaar helpen of gewoon in stilte naast elkaar zitten.

Henri Nouwen heeft ooit geschreven: "Als ik over mijn eigen leven nadenk, realiseer ik me dat de meest troostrijke momenten, momenten waren waarop iemand tegen me zei: 'Ik kan je pijn niet wegnemen, ik weet geen oplossing voor je probleem, maar ik beloof je dat ik je niet in de steek zal laten, ik zal bij je blijven zolang ik kan'. Er is veel verdriet en pijn in ons leven, maar wat een zegen als we dat verdriet en die pijn niet alleen hoeven te lijden!"

Het gaat er immers niet om dat wij alle wereldproblemen oplossen. Het gaat er om dat wij naaste kunnen zijn voor ieder ander, elkaar liefhebben en gastvrij zijn. En wie is dan je naaste? Het is heel makkelijk om van je gezin en je kinderen te houden en gastvrij te zijn voor je familie, je vrienden en bekenden. En voor een vreemdeling? Zijn we dan ook zo gastvrij? Of voor een gedetineerde? Is die ook onze naaste?

Als we elkaar kunnen blijven zien door Gods ogen, als mensen die er toe doen en die er mogen zijn, dan kunnen we ons verbinden in onze kwetsbaarheid, de mijne en de jouwe. Amen

Muziek op het orgel *Prière, Ambroise Thomas (1811- 1896)*

Mededelingen en collecten

Muziek op het orgel *Gymnopédie I, Erik Satie (1866 -1925)*

Gebeden: afgewisseld met 'Neem mij aan zoals ik ben', lied 833 (*driemaal*)

Stil gebed

Onze Vader (*oecumenische versie*)

Onze Vader in de hemel,
laat uw naam geheiligd worden,
laat uw koninkrijk komen
en uw wil gedaan worden op aarde
zoals in de hemel.
Geef ons vandaag het brood dat wij nodig hebben.
Vergeef ons onze schulden,
zoals ook wij hebben vergeven wie ons iets schuldig was.
En breng ons niet in beproeving,
maar red ons uit de greep van het kwaad.
Want aan u behoort het koningschap,
de macht en de majesteit tot in eeuwigheid
Amen.

Slotlied: 'Voor mensen die naamloos', lied 647

Zegen: met gezongen 'Amen'

Muziek op het orgel *Trumpet Voluntary, Jeremiah Clarke (1670 – 1707)*

Koffie plus: met Irinda de Groen, directeur van diaconale Stichting Gevangenezorg 'De Sluis'